

Contourennota Cultuur gemeente Nijkerk

hoofdlijnen van cultuurbeleid 2010 2015

Stella Blom
Annelies van der Horst

Contourennota Cultuur gemeente Nijkerk

hoofdpijnen van cultuurbeleid 2010 2015

Amsterdam, 10 november 2009

Stella Blom
Annelies van der Horst

Met medewerking van:
Aukje van Meeteren

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Een beschrijving van de gemeente Nijkerk	5
1.2 Cultuur en cultuurbeleid	6
1.3 Cultuurbeleid in Nijkerk	7
1.4 Missie en doelen Contourennota cultuur 2010 2015	8
1.5 Inhoud en opzet van de Contourennota	9
2 Cultureel aanbod en voorzieningen	10
2.1 Culturele instellingen en initiatieven	10
2.2 Analyse + sterk en zwak	13
3 Cultuurhistorie, cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit	15
3.1 Cultuurhistorie gemeente Nijkerk	15
3.2 Gemeentelijk beleid (nota cultuurhistorie) en kansen voor cultuurhistorie	16
3.3 Kunst in de openbare ruimte	16
3.4 Analyse + sterk en zwak	17
4 Cultuureducatie en –participatie en jeugd en jongeren	18
4.1 Amateurkunst	18
4.2 Jeugd en jongeren	18
4.3 Cultuureducatie	19
4.4 Analyse + sterk en zwak	19
5 Cultuurtoerisme	21
5.1 Belang van Cultuurtoerisme	21
5.2 Analyse + sterk en zwak	21
6 Benchmark	23
6.1 Inleiding	23
6.2 Cultuurbeleid vergeleken	24
6.3 Budget voor culturele voorzieningen	25
7 Bouwstenen voor een Uitvoeringsprogramma 2010 2011	27
8 Financiën, subsidies en externe bronnen	29
8.1 Subsidiebudget kunst en cultuur 2009	29
8.2 financieringsmogelijkheden buiten de gemeente Nijkerk	30
Bijlagen	31
Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen	32
Bijlage 2 Benchmark	33

In deze nota schrijven wij vanuit de 'wij-vorm'. Daarmee wordt het college van burgemeester en wethouders bedoeld.

Samenvatting

Voor u ligt de eerste contourennota cultuur van de gemeente Nijkerk. In deze nota worden een aantal hoofdlijnen, contouren, beschreven voor een cultuurbeleid van de gemeente Nijkerk. In de nota kijken we eerst naar het ontstaan van de gemeente en de kenmerken van Nijkerk en de verschillende kernen. We beschrijven waar cultuur uit bestaat, waar het voor ingezet kan worden en welke mogelijkheden een gemeente daarvoor heeft. Op basis van de kenmerken van de cultuur in de gemeente Nijkerk definiëren wij een aantal contouren van beleid. Per contour (het aanbod van cultuur, cultuurdeelname, cultuurhistorie en erfgoed en cultuurtoerisme) beschrijven wij wat er gebeurt in Nijkerk. We geven aan waar dynamiek en cohesie zichtbaar zijn en hoe we, door juist daar bij aan te sluiten, een cultuurbeleid kunnen ontwikkelen dat past bij wie en wat Nijkerk is. Met het presenteren van deze nota geven wij uitwerking aan het collegeakkoord en een in 2007 door de gemeenteraad uitgesproken wens tot het formuleren van een cultuurbeleid.

I Doelen

Wij formuleren voor het cultuurbeleid de volgende doelen:

- Wij willen met het cultuurbeleid de sociale verbanden en de couleur locale in de kernen van Nijkerk faciliteren, en met behulp van cultuur de identiteit van de hele gemeente meer inhoud geven.
- Wij willen in het cultuurbeleid meer ruimte geven aan de waardevolle cultuurhistorie en streekcultuur van het landelijk gebied in de gemeente.
- Wij willen in het cultuurbeleid meer aandacht geven aan de doelgroep jeugd en jongeren en de afstemming tussen de vraag en het aanbod in de cultuureducatie verbeteren.
- Wij vinden cultuurhistorie, streekcultuur en kunst belangrijk voor de ruimtelijke kwaliteit van kernen en buitengebied en onderschrijven daarmee ook de toeristische waarde van cultuur.
- Wij willen het bestaande culturele aanbod in de gemeente beter faciliteren en acute knelpunten mee helpen oplossen. Daar ligt onze prioriteit.
- Nieuwe initiatieven beoordelen wij op hun toegevoegde waarde en ondersteunen en faciliteren wij zo nodig met een incidentele subsidie.

II Belangrijkste bevindingen

De culturele kracht in Nijkerk wordt, samengevat, bepaald door de culturele waarden van de kernen en die van het buitengebied. Meer inzet van de culturele kenmerken en de geschiedenis van het buitengebied versterkt het profiel van Nijkerk. De geschiedenis en de cultuurhistorische objecten kunnen, meer dan nu, onderwerp zijn van cultuureducatie op de scholen en van arrangementen voor bezoekers.

Nijkerk heeft relatief veel jeugd en jongeren in de gemeente. De cultuureducatie voor het basisonderwijs kan beter en de cultuureducatie kan ook worden voortgezet in het middelbaar onderwijs. De bibliotheek neemt een actieve rol hierin. De bibliotheek kan een platform voor samenwerking en coördinatie van cultureel aanbod zijn en de onderwijsvraag uitbouwen tot

een cultureel platform of culturele raad.

Amateurkunst is belangrijk in de gemeente Nijkerk. Veel inwoners zijn actief binnen de verenigingen. Dat is een kracht die de gemeente kan inzetten. Daarom willen wij in afstemming met de uitvoering van de nota accommodatiebeleid werken aan een goede ruimte voor de activiteiten en presentaties van de verenigingen.

Wij zijn nog niet zo goed in de regionale samenwerking. Daarmee missen we soms de kansen die het Cultuurpact voor onze culturele initiatieven en voor de inwoners biedt.

Wij hebben eveneens een vergelijking gemaakt tussen de cultuur in Nijkerk en die in een aantal andere gemeenten. De vergelijking is in zijn geheel als bijlage opgenomen.

III Een contourennota en dan?

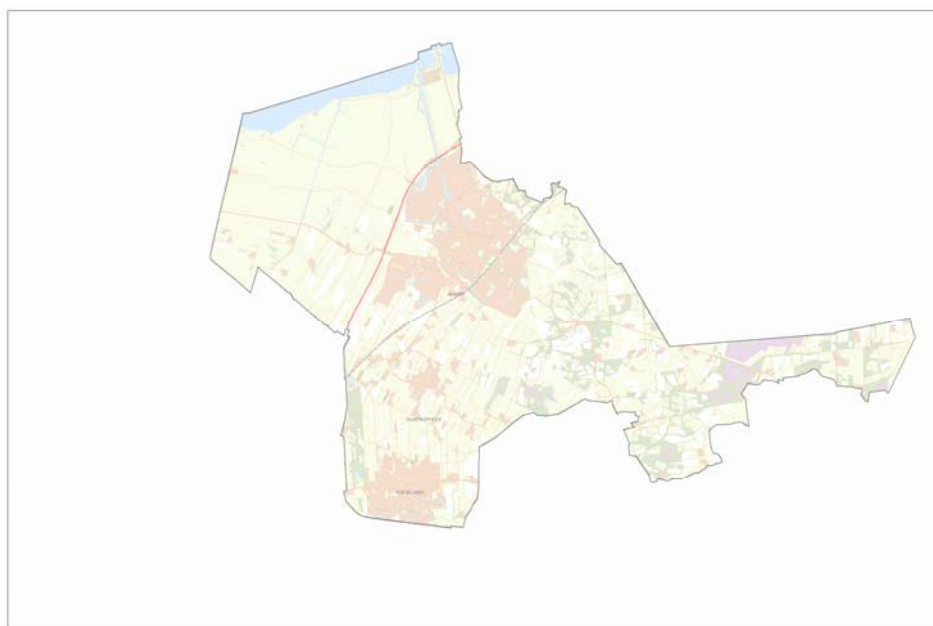
De contourennota schetst de kansen voor een cultuurbeleid in de gemeente Nijkerk. Na vaststelling van de contourennota kan een uitvoeringsprogramma worden gemaakt. In dat uitvoeringsprogramma prioriteren we vervolgcacties waarmee we de doelen van ons cultuurbeleid stap voor stap zouden kunnen bereiken. Achterin de contourennota hebben wij een eerste overzicht van bouwstenen voor die vervolgcacties opgenomen. Deze worden, na vaststelling van de contourennota, verder uitgewerkt.

1 Inleiding

Cultuur wordt gemaakt door de inwoners, en cultuur bindt de inwoners. Cultuur wordt ook bepaald door de geschiedenis van een gemeente en de specifieke kenmerken in die gemeente. De contourennota cultuur start daarom met een beschrijving van wat de gemeente Nijkerk is. Daarop volgt een toelichting op cultuur en op cultuurbeleid. Wat is cultuur en wat kan een gemeente daarmee? Daarna doen we een voorzet voor de uitgangspunten en de doelen van een cultuurbeleid voor de gemeente Nijkerk.

1.1 Een beschrijving van de gemeente Nijkerk

De gemeente Nijkerk telt in 2009 ruim 39.000 inwoners en heeft een relatief jonge bevolking. 27% van de inwoners is 19 jaar of jonger. Het aandeel 55-plussers in de gemeente is 26%. Nijkerk is een groeigemeente met ondermeer geplande nieuwe woningbouw in de kern Nijkerkerveen. De verwachte bevolkingsgroei is 4% in 2015. Deze groei komt voornamelijk voort uit de eigen bevolking en uit een woningbouwprogramma.

De gemeente Nijkerk ligt aan de rand van de Veluwe, op de grens van de provincies Utrecht en Gelderland. Nijkerk heeft hierdoor een gunstige ligging ten opzichte van de Randstad. De gemeente is snel bereikbaar, dichtbij een stedelijk voorzieningenniveau en tegelijkertijd rijk aan landschap en natuurschoon. Door de uitbreiding van de A28 is de bereikbaarheid van Nijkerk sterk verbeterd, wat het aantrekkelijker maakt voor huishoudens uit de Randstad om zich er te vestigen.

De Gemeente Nijkerk is vanwege haar ligging georiënteerd op verschillende regio's:

- 1 samenwerkingsregio De Vallei
- 2 regio Amersfoort (voorheen Eemland)
- 3 regio (Noord-) Veluwe
- 4 Flevoland

Nijkerk kan worden beschouwd als het scharnierpunt¹ van deze regio's. De oriëntatie van Nijkerk op de verschillende regio's is in beweging. Wanneer Nijkerk een open relatie aangaat met de regio's biedt dit (economische) kansen voor de toekomst.

De gemeente Nijkerk bestaat sinds 2000 uit drie kernen: Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken. Daarnaast telt de gemeente een tweetal buurtschappen en een aantal landgoederen. De drie kernen van de gemeenten Nijkerk hebben elk een heel eigen karakter.

De kern *Nijkerk* is een oud vissersdorp en lag vroeger aan de Zuiderzee. Nijkerk staat nog altijd in verbinding met het IJsselmeer (zie kaartje). Nijkerk heeft al sinds begin 15^e eeuw stadsrechten, maar heeft volgens velen nog altijd een dorps karakter. De binnenstad heeft een mooi, historisch stadscentrum met herenhuizen. De stad heeft de herenhuizen te danken aan de bloeitijd in de 18^e eeuw, toen de tabaksteelt, handel en glasblazerijen hoogtij vierden. De stad Nijkerk viert in 2013 haar 600 jarig bestaan.

Nijkerkerveen (ca. 3.500 inwoners) is vanouds een meer traditionele agrarische gemeenschap en heeft een rijk verenigingsleven. Vooral sport en muziek zijn er populaire activiteiten. Beroepsmatig houden bewoners van Nijkerk en Nijkerkerveen zich bezig met dienstverlening, (voedsel)industrie, bouw en transport. Zij werken voornamelijk in en om Nijkerk en deels ook in de regio Utrecht/Amersfoort.

Hoevelaken was lange tijd een klein dorp. In 1800 gaf Napoleon opdracht de hoofdstraat van het dorp te verharderen. Hoevelaken is vooral gegroeid sinds de aanleg van de A1 en de opkomst van de media-industrie in het Gooi. De kern heeft een hoog percentage koopwoningen, zo'n 90 %. Momenteel heeft de kern ca. 9.000 inwoners en is qua voorzieningen sterk gericht op Amersfoort. Hoevelakers werken voornamelijk buiten de gemeente Nijkerk, in onder meer Amersfoort, Hilversum en Utrecht, en zijn relatief vaak zelfstandig ondernemer.

Naast de drie kernen beschikt Nijkerk over een omvangrijk landelijk gebied en unieke natuurgebieden, waaronder internationaal vermaarde vogelweidegebieden. Het landelijk gebied van Nijkerk is rijk aan cultuurhistorisch erfgoed, met onder meer eeuwenoude boerderijen en landerijen. Uit het Landschapsontwikkelingsplan Nijkerk 2005-2015 komt naar voren dat de gemeente tussen gebieden ligt met een hoog recreatief potentieel.

1.2 Cultuur en cultuurbeleid

Cultuur wordt gemaakt door de inwoners en cultuur bindt de inwoners. Cultuur wordt ook bepaald door de geschiedenis van een gemeente en de specifieke aspecten van die gemeente. Cultuur is wat groepen mensen kenmerkt (zoals de taal of de omgangsvormen) en bepaalt hoe mensen hun omgeving inrichten, en kunst is daar vaak een reactie op of een weerspiegeling van.

Noot 1 Bron: Nijkerk en regio, een plaatsbepaling, gemeente Nijkerk, 2009

Kunst en cultuur bestaan uit de podiumkunsten (muziek, zang, toneel), de beeldende kunsten (schilderen, tekenen, beelden maken), uit vormgeving (bijvoorbeeld het ontwerp van meubilair of een verkeersbord), architectuur (gebouwen en de inrichting van de openbare ruimte), uit bibliotheken, de media, literatuur, films, cultuurhistorie (monumenten en archeologie), cultureel erfgoed (archieven, musea, oudheidkamers). Kunst en cultuur kunnen als amateur en als professie worden beoefend en kunst en cultuur wordt overgedragen aan kinderen en aan volwassenen. Dat laatste noemen we cultuureducatie.

Cultuurbeleid bestaat uit de keuzes die een overheid kan maken om kunst en cultuur mogelijk te maken en in te zetten voor specifieke doeleinden. Overheden kiezen hiervoor omdat niet alle kunst en cultuur het in een commerciële wereld redden en omdat het actief of passief deelnemen aan kunst en cultuur kan zorgen voor plezier, kennis, kritisch vermogen, ontspanning, ontroering en bewustwording. Culturele instellingen en activiteiten leveren een bijdrage aan de sociale cohesie binnen kernen en wijken en aan een gemeente als geheel.

Culturele activiteiten geven ook een impuls aan de economische bedrijvigheid op lokaal en regionaal niveau en aan de uitstraling van de gemeente. Cultuur is ook van belang voor de ruimtelijke kwaliteit van onze woonomgeving. Een aantrekkelijke woonomgeving vergroot de leefbaarheid. Het geeft plekken identiteit (gebaseerd op verleden, heden en toekomst) en zorgt ervoor dat mensen er graag wonen en verblijven.

Gemeenten kunnen verschillende *beleidsinstrumenten* inzetten om cultuur te ondersteunen. Subsidie is het bekendste instrument, maar een gemeente kan ook accommodaties bouwen of regelen, publieksbereik stimuleren en cultuureducatie organiseren, uitgangspunten formuleren en daarover met instellingen afspraken maken. Gemeenten kunnen ook een programma of project opstellen waarin zij doelen formuleert waaraan een groep van instellingen meewerkt. Gemeenten kunnen ook voorbeeldprojecten opzetten of medewerkers financieren die meewerken in het culturele veld.

1.3 Cultuurbeleid in Nijkerk

De gemeente Nijkerk startte in 2001 een traject om een nota kunst en cultuur op te stellen. Dit traject is doorlopen tot de ontwerpfase, de resultaten zijn opgetekend in de zogenaamde Houtskoolschets (2002). Het traject heeft uiteindelijk niet tot een nota of uitvoering geleid. Feitelijk heeft de gemeente Nijkerk geen cultuurbeleid. De gemeente heeft een subsidiebeleid. Een reeks van culturele instellingen ontvangt jaarlijks een waarderingssubsidie. Met de muziekschool en de bibliotheek worden subsidieafspraken gemaakt.

Naar een contourennota Cultuur

In het coalitieakkoord van de gemeente Nijkerk (2006-2010) '*Werk maken van woorden*' is over cultuur opgenomen dat 'particuliere initiatieven om te komen tot een culturele ruimte en/of een culturele raad positief benaderd zullen worden, waarbij gedacht kan worden aan een eenmalige bijdrage in de opstartfase'.

Een motie van Partij Nijkerk in 2007 naar aanleiding van bovenstaande zinsnede in het coalitieakkoord heeft vervolgens opgeroepen tot:

- 1 het actualiseren van een Nota Kunst en Cultuur;

- 2 het ondersteunen van particuliere initiatieven met betrekking tot een culturele raad in samenhang met de genoemde Nota Kunst en Cultuur;
- 3 het beschikbaar houden van de in de begroting van 2008 opgenomen incidentele middelen ad € 10.000,- voor uitvoering van het gestelde in het coalitieakkoord, voor zover dit niet in 2008 kan plaatsvinden.

De motie van Partij Nijkerk is door de gemeenteraad aangenomen.

In september 2009 heeft de gemeente Nijkerk aan onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep opdracht verleend tot het schrijven van een contourennota cultuur. De contourennota is in nauwe samenwerking met de gemeente en in een zeer korte tijd tot stand gekomen. De stappen waren:

- 1 een startgesprek met ambtenaren van de gemeente en vertegenwoordigers van KCG (17 september 2009);
- 2 documentatieonderzoek;
- 3 het opstellen van een eerste schets van de inhoud van de nota;
- 4 het bespreken van inhoud en opzet van de contourennota met ambtenaren van de gemeente (1 oktober);
- 5 een interview met de wethouder voor onder meer cultuur (1 oktober);
- 6 het uitwerken van de inhoud en opzet van de contourennota tot concept nota;
- 7 gesprekken met een vertegenwoordiging van de culturele instellingen waarin de ervaring en ambitie van de instellingen getoetst is aan de inhoud van de concept nota (9 oktober);
- 8 het opstellen van het definitieve concept van de contourennota (14 en 22 oktober 2009);
- 9 het aanpassen van het concept van de contourennota (3 en 10 november 2009);

Parallel hieraan stelde DSP-groep een benchmark op waarin Nijkerk vergeleken wordt met een viertal andere gemeenten. De benchmark biedt ons de mogelijkheid om ons te spiegelen aan andere gemeenten.

De uitkomsten zijn onderdeel van de contourennota.

Tegelijkertijd met de Contourennota Cultuur, ontwikkelt de gemeente Nijkerk twee, voor de contourennota relevante nota's, respectievelijk de nota recreatie en toerisme en een accommodatienota (welzijn, jeugd en jongeren en cultuurvoorzieningen).

1.4 Missie en doelen Contourennota cultuur 2010 2015

Missie

Wij baseren ons cultuurbeleid op de identiteitsverlenende kenmerken en culturele uitingen in de gemeente Nijkerk. Binnen die kenmerken en uitingen komt op verschillende plaatsen een zichtbare dynamiek voor, die benut kan worden voor het versterken van de cultuur en de sociale cohesie binnen de gemeente. Wij blijven met onze beleidsvoornemens dicht bij wat de gemeente Nijkerk momenteel te bieden heeft en leggen vooral de nadruk op de sterke kanten van het culturele aanbod. Zo ontstaat een sterke basis, waar met een aantal inspanningen op voortgeborduurd kan worden in de toekomst. We lopen daarbij niet weg voor het feit dat cultuur soms ook een beetje mag 'schuren', ons een beetje mag uitdagen om onze opvattingen opnieuw te formuleren en met elkaar te delen.

Doelen

- Wij willen met het cultuurbeleid de sociale verbanden en de couleur locale in de kernen van Nijkerk faciliteren en met behulp van cultuur de identiteit van de hele gemeente mee inhoud geven.
- Wij willen in het cultuurbeleid meer ruimte geven aan de waardevolle cultuurhistorie en streekcultuur van het landelijk gebied in de gemeente.
- Wij willen in het cultuurbeleid meer aandacht geven aan de doelgroep jeugd en jongeren tot en met 18 jaar en de afstemming tussen de vraag en het aanbod in de cultuureducatie verbeteren.
- Wij zien cultuurhistorie, streekcultuur en kunst als belangrijk voor de ruimtelijke kwaliteit van kernen en buitengebied en onderschrijven daarmee ook de toeristische waarde van cultuur.
- Wij willen het bestaande culturele aanbod in de gemeente beter faciliteren en acute knelpunten mee helpen oplossen. Daar ligt onze prioriteit.
- Nieuwe initiatieven beoordelen wij op hun toegevoegde waarde en ondersteunen en faciliteren wij zo nodig met incidentele subsidie.

1.5 Inhoud en opzet van de Contourennota

Deze nota is een contourennota. Ze schetst op hoofdlijnen een beeld van een cultuurbeleid voor de gemeente Nijkerk. Daarbij wordt uitgegaan van wat er in de gemeente Nijkerk aan cultuur bestaat (het hoofdstuk cultureel aanbod en voorzieningen) en wat de sterke kanten of contouren daarbinnen zijn. Die contouren worden in de hoofdstukken daarna beschreven. Voor de gemeente Nijkerk geldt dat cultuurhistorie, cultureel erfgoed, cultuureducatie, amateurkunst en cultuurtoerisme kansrijke elementen zijn. Bij de beschrijving hebben de doelen zoals hierboven beschreven een ordenende rol. Dat betekent ook dat we onderwerpen als de professionele podiumkunsten, film, architectuur, vormgeving en televisie/ nieuwe media als minder relevant voor Nijkerk buiten beschouwing laten.

In de nota is een samenvatting opgenomen van de benchmark waarin de meest in het oog springende uitkomsten zijn vermeld. Tot slot geven we een overzicht van de mogelijke bouwstenen die, na besluitvorming over de contourennota, onderdeel uit kunnen maken van een op te stellen uitvoeringsprogramma.

Leeswijzer

De contourennota is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken gebaseerd op de contouren en kansen van cultuurbeleid in de gemeente Nijkerk. Per onderwerp geven wij de huidige stand van zaken weer en schetsen we een analyse van kansen en knelpunten. De nota bevat - ter inspiratie - enkele doorkijkjes naar de toekomst op kortere en langere termijn. Na de vier inhoudelijke hoofdstukken volgt een samenvatting van de benchmark, een voorzet voor de bouwstenen voor een uitvoeringsprogramma en een financieel overzicht. De nota is in de wij-vorm geschreven. Wij staat voor het college van burgemeester en wethouders.

2 Cultureel aanbod en voorzieningen

Wanneer we in Nijkerk spreken over culturele instellingen en activiteiten waar hebben we het dan over? Wie bieden er cultuur aan, organiseren activiteiten en cursussen en brengen de geschiedenis in beeld? Waar zijn de instellingen gevestigd en vinden de activiteiten plaats? In dit hoofdstuk beschrijven we een aantal instellingen, activiteiten, de kenmerken en de dynamiek. We stellen ons als doel om het bestaande culturele aanbod in de gemeente beter te faciliteren en te helpen bij het oplossen van knelpunten. Omdat daar onze prioriteit ligt brengen we hieronder eerst het aanbod en de voorzieningen in contour in beeld.

2.1 Culturele instellingen en initiatieven

De gemeente Nijkerk heeft een rijk amateurkunstleven. Het zwaartepunt ligt op muziek en toneel. Nijkerk heeft opvallend veel koren, zang- en muziekverenigingen en daarnaast een fanfare, een drumband en een bigband. Veel koren en zangverenigingen worden vanuit de kerken geïnitieerd. Het professionele aanbod wordt verzorgd door een aantal instellingen, waaronder de bibliotheek, de twee creativiteitscentra, de regionale muziekschool, volksuniversiteiten en stichting Oud Nijkerk. Het culturele aanbod is traditioneel gericht op de eigen kring en op vooral veel zelf doen, maken en presenteren. Ook zijn de meeste voorzieningen nog gekoppeld aan een kern. Zo bestaat bijvoorbeeld naast de Stichting Oud Nijkerk ook de stichting Historisch Hoevelaken met een actieve rol in die kern. Een ander belangrijk element van het cultureel aanbod in de gemeente Nijkerk is het cultureel erfgoed en de historie, zoals het stoomgemaal Hertog Reijnout in de polder Arkemheen.

Voor het grotere professionele aanbod van film en podiumkunsten maken Nijkerkers vooral gebruik van de voorzieningen in Harderwijk, Ede en Amersfoort. De stichting Muziekpromotie organiseert af en toe professionele muziek evenementen in Nijkerk. De gemeente Nijkerk participeert in het gebiedsgericht cultuurbeleid (cultuurpact) van de provincie Gelderland. De subsidiestructuur is, met uitzondering van de subsidies aan bibliotheek en muziekschool, gebaseerd op een waarderingssystematiek. Daardoor is het niet mogelijk inhoudelijke en prestatieafspraken te maken met de overige instellingen.

Bezoekerscentrum Arkemheen/ Stichting Stoomgemaal

Het bezoekerscentrum heeft in 2006 een metamorfose ondergaan. Op educatieve en interactieve wijze krijgen de bezoekers, jong en oud, een beeld over de waarden van en de belangen in de polder Arkemheen. De tentoonstelling is ingericht door Waterschap Vallei & Eem, drinkwaterbedrijf Vitens, Staatsbosbeheer, LTO- Noord en Stichting Stoomgemaal en bezoekerscentrum Arkemheen².

De polder is onderdeel van het Nationaal Landschap Eemland Arkenheem. Gebaseerd op de kwaliteiten van het nationaal landschap, de natuurwaarden en de cultuurhistorie worden tal van activiteiten ontwikkeld. In de activi-

Noot 2 Bron: <http://www.bezoekarkemheen.nl/Arkemheen/Welkom.html>

teiten legt de stichting relaties met cultuureducatie en cultuurtoerisme. De stichting werkt samen met de bibliotheek en met stichting Oud Nijkerk.

Stichting Oud Nijkerk

Stichting Oud Nijkerk richt zich, volgens haar eigen visie en missie, op het materiële en immateriële cultuurhistorische erfgoed van Nijkerk. Stichting Oud Nijkerk zet zich in voor het behoud van het lokale erfgoed en voor de verspreiding van kennis over deze geschiedenis. De stichting verzamelt, beheert, conserveert en presenteert haar collectie en kennis vanuit museum Oud Nijkerk.

De Stichting legt met haar activiteiten de verbinding tussen heden en verleden en betreft daar de inwoners van Nijkerk bij. Ze wil de inwoners van Nijkerk enthousiast maken voor het cultureel erfgoed; de doelgroep jeugd heeft in het bijzonder de aandacht van de stichting.

Museum Oud Nijkerk heeft (recent), na een verbouwing van het pand, de status van officieel geregistreerd museum verkregen. De stichting draait op een vrijwillig bestuur en heeft een professionele conservator in dienst. De stichting is ambitieus en ondernemend, dat blijkt onder meer uit de startnotie voor het beleidsplan Stichting Oud Nijkerk 2010-2013. De stichting verricht haar activiteiten voor een deel met projectsubsidies, die onder andere bij provinciale instellingen worden aangevraagd.

Bibliotheek

De bibliotheek is de enige culturele voorziening van de gemeente Nijkerk met vestigingen in meer kernen. De hoofdvestiging is in Nijkerk en er is een vestiging in Hoevelaken. Daarnaast heeft de bibliotheek ambitie voor een uitleenpunt in Nijkerkerveen en in buurtschap Appel. De bibliotheek is een van de weinige instellingen die na de gemeentelijke herindeling uit een fusie ontstond. De bibliotheek Nijkerk heeft recent haar beleidskaders 2009-2012 gepresenteerd. Op basis hiervan stelt de bibliotheek een beleidsplan op. De bibliotheek in Nijkerk is recent gecertificeerd en daarmee onder voorwaarden erkend. Certificering is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de bibliotheek op blijvend professioneel hoog niveau binnen een regionaal netwerk van bibliotheken en ondersteuningsorganisaties. Certificering heeft financiële consequenties, aangezien de contributie voor de leeftijdscategorie 14-18 jaar wegvalt en de openingstijden verruimd worden. Daarmee is een bedrag gemoeid van zo'n € 25.000 op jaarbasis.

De bibliotheek vervult steeds meer de rol van platform in het Nijkerkse culturele netwerk. Zo organiseert de bibliotheek de cultuureducatie markt, met ondermeer een fanfare, beeldhouwen en een project voor scholen over de geschiedenis van Nijkerk. De bibliotheek werkt samen met de culturele organisaties in Nijkerk aan een aantal culturele projecten (geschiedenis van Nijkerk), heeft een kleine podiumfunctie en heeft de ambitie meer samen te werken met de twintig leeskringen die de gemeente Nijkerk telt.

Muziekschool

De Muziekschool Noordwest Veluwe is de gezamenlijke muziekschool van de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Nijkerk, Oldebroek en Putten. De muziekschool vervult, als regionale instelling, een rol in het aanbieden van een aanvullend regionaal aanbod aan de scholen in de gemeente Nijkerk. De Muziekschool is gevestigd in De Brink in Nijkerk en verzorgt daar cursussen. De Muziekschool biedt activiteiten aan in het onderwijs en werkt daarbij samen met het platform cultuureducatie. De gemeente wacht op een met de Muziekschool afgesproken bestuurlijke ontvlechting. Daarna

wordt de rol van de Muziekschool voor Nijkerk opnieuw bekeken en opgenomen in prestatieafspraken.

Creativiteitscentrum de Brink Nijkerk

Het creativiteitscentrum de Brink ligt in de kern Nijkerk en biedt een diversiteit aan creatieve cursussen met nadruk op de beeldende vakken; van fotograferen tot schilderen en van keramiek tot koken en naaies. De Brink is een vereniging geleid door vrijwilligers. De cursussen die door professionele kunstenaars en docenten worden gegeven worden ook gevolgd door deelnemers die op deze wijze meer integreren in sociale verbanden en zich meer leren uiten.

Kunstcentrum Collage Hoevelaken

Kunstcentrum Collage ligt in de kern Hoevelaken³ en biedt eveneens uiteenlopende beeldende cursussen aan. Net als bij de Brink heeft Collage, naast een cultuureducatieve, een duidelijke sociale doelstelling. (Oudere) inwoners van Hoevelaken werken aan hun creativiteit en versterken sociale verbanden. Collage heeft hoge commerciële huisvestingslasten en zal daarom op zoek moeten naar een nieuwe accommodatie.

Volksuniversiteit Hoevelaken en Volksuniversiteit Nijkerk

De beide volksuniversiteiten zijn aparte organisaties, maar werken waar mogelijk samen. Het aanbod van beide instellingen bestaat voor een deel uit culturele en taalcursussen. Het deelnemersbestand (400 cursisten in Hoevelaken en 270 in Nijkerk) is divers in samenstelling en vraag. De volksuniversiteiten verzorgen culturele vorming aan vooral wat oudere inwoners. Met die functie werken zij aanpalend aan Collage en De Brink. De volksuniversiteit Nijkerk heeft op dit moment geen eigen accommodatie.

Festivals en evenementen

In de gemeente Nijkerk vinden verschillende festivals en evenementen plaats. Van de boerenmaandag, de nacht van Nijkerk, de intocht van Sinterklaas tot de Sleepbootdagen en Open Monumentendag en twee kunstroutes. Evenementen kunnen plaatsvinden in het centrum van Nijkerk (Plein in Nijkerk en De Brink in Hoevelaken) of op de evenemententerreinen Paasbos en De Veenslag.

Regionale samenwerking (Cultuurpact)

Nijkerk neemt deel aan het Cultuurpact. Met Cultuurpact zetten de provincie Gelderland, gemeenten en KCG zich samen in voor versterking van kunst en cultuur. Resultaat van deze samenwerking is dat er samen met culturele organisaties bovenlokale projecten worden gerealiseerd voor een divers publiek en dat er meer aandacht komt voor cultuurbeleid. De schaal van de plattelandsregio's is daarbij het vertrekpunt. Het streven is om door krachten te bundelen in regionaal verband te laten slagen wat ieder afzonderlijk niet voor elkaar krijgt: een divers cultureel aanbod door en voor de hele regio. Een goed voorbeeld vormt het succesvolle project "op avontuur met ..". In dit erfgoedproject worden de leerlingen aan de hand van een lokale hoofdpersoon geïntroduceerd in de geschiedenis van hun eigen omgeving en leren zo de typerende kenmerken van hun eigen woonplaats kennen. Nijkerk maakt onderdeel uit van de regio Veluwe. Het programma voor de lopende periode is een amateurkunstfestival, culturele activiteiten voor mensen met

Noot 3 Bron: <http://www.collage-hoevelaken.nl/>

beperkingen en een youtube-festival. Nijkerk betaalt de helft, 16 cent per inwoner, en de andere helft van de deelname door Nijkerk wordt gefinancierd door de provincie Gelderland.⁴

Voorzieningen/accommodatiebeleid

De gemeente ontwikkelt accommodatiebeleid op het terrein van jeugd en jongeren, welzijn en kunst en cultuur. Het gaat niet alleen om bestaande gebouwen, maar ook om wensen voor de toekomst. Het beleid wordt in 2009 geformuleerd en afhankelijk van de besluitvorming kan in 2010 worden begonnen met de uitwerking.

Uit een enquête in 2002 (onderdeel van de zogenaamde houtskoolschets kunst en cultuur) onder de culturele instellingen in samenwerking met KCG (Kunst en Cultuur Gelderland) blijkt een aanzienlijk deel van de amateurkunstverenigingen accommodatieknelpunten en financiële problemen te ervaren. De ruimte wordt te klein en te duur bevonden. De organisaties en instellingen missen een (onafhankelijk) podium voor amateurkunst voor publiek.

2.2 Analyse + sterk en zwak

Het culturele aanbod in Nijkerk is bescheiden. Dat past bij de geografische kenmerken (ligging en omvang) en de identiteit van de gemeente. Het aanbod richt zich vooral op de eigen gemeenschap. Wanneer Nijkerkers naar het theater of de film willen, bezoeken zij de grotere gemeenten rondom Nijkerk. In de kernen van Nijkerk is een actief verenigingsleven met zang, muziek en toneel. Dit verenigingsleven draagt bij aan de sociale cohesie in Nijkerk. Het cultureel aanbod is wel grotendeels verdeeld over de drie kernen. Elke kern heeft eigen voorzieningen. Alleen de bibliotheek is een organisatie met vestigingen in meer kernen en de muziekschool is regionaal. Ook de streekcultuur en de cultuurhistorie kunnen de drie kernen verbinden en meer betekenen voor Nijkerk.

In het cultureel aanbod in de gemeente Nijkerk zijn grofweg een aantal clusters te onderscheiden. Allereerst de amateurkunst, die zeer belangrijk is voor Nijkerk en een verbindende functie vervult. Dan het cursuswerk, dat verdeeld over Nijkerk en Hoevelaken en uit twee volksuniversiteiten en twee creativiteitscentra bestaat. De bibliotheek en stichting Oud Nijkerk vervullen een lokale rol, beide hebben de kracht ook andere organisaties achter zich te scharen (oudheidkundige verenigingen en bijvoorbeeld ook de Stichting Oud Hoevelaken, leeskringen, enz.). De Muziekschool en Cultuurpact vervullen een regionale functie. De overige instellingen hebben op hun eigen wijze een rol in de samenleving van Nijkerk. Een andere wijze van faciliteren, subsidiëren en organiseren kan op een aantal onderdelen een belangrijk verschil maken en knelpunten oplossen.

Op dit moment hebben alle organisaties plek voor hun activiteiten. Maar er zijn wel problemen. Het ontbreekt aan goede en vrij beschikbare accommodatie voor de amateurkunstactiviteiten. Verschillende andere organisaties ondervinden knelpunten in de accommodatie. De Volksuniversiteit Nijkerk en Collage in Hoevelaken hebben de grootste problemen. De te verschijnen nota accommodatiebeleid zal die vragen in beeld brengen. Met de Muziekschool, Stichting Oud Nijkerk en de bibliotheek zouden meer afspraken gemaakt kunnen worden over wat zij doen voor de cultuur en de inwoners van

Noot 4 Bron: Regionaal Cultuurprogramma Veluwe 2009-2012

Nijkerk. De Stichting Oud Nijkerk en de bibliotheek pakken beide een rol als platform voor culturele activiteiten en cultuureducatie in de gemeente. Oud Nijkerk doet dit voor cultuurhistorie, erfgoed en streekcultuur. De bibliotheek voor culturele activiteiten en cultuureducatie.

Het Cultuurpact biedt extra mogelijkheden voor culturele activiteiten in Nijkerk en samenwerking met de omliggende gemeenten. De gemeente Nijkerk speelt echter geen rol van betekenis in het regionale Cultuurpact. De vertegenwoordigers van de instellingen zijn te weinig in staat de regionale agenda mee te bepalen en te participeren in de lokaal af te nemen activiteiten. Hierdoor vinden nauwelijks Cultuurpactactiviteiten in Nijkerk plaats.

Vergezicht

Wanneer de gemeente Nijkerk kiest voor de nieuwbouw van het gemeentehuis, is een combinatie met een Kulturhus en de bibliotheek een kans. Een huis voor de gemeente en voor ontmoeting kan een centrale en verbindende rol spelen tussen de verschillende kernen in Nijkerk. Voorbeeld voor de vorm, inhoud en programmering zijn de Speeldoos in Baarn en het Huis voor Cultuur en Bestuur in Hellendoorn.

3 Cultuurhistorie, cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit

Al in de vroege middeleeuwen bouwt evangelieprediker Ludger op de plaats van het huidige Nijkerk een godshuis dat in het jaar 1222 ten prooi valt aan een veenbrand. Op de plek van de oude kapel verrijst de nieuwe kerk, waaraan de stad zijn naam ontleent.

De kernen Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken en het buitengebied zijn cultuurhistorisch waardevol. Het landschap, de landgoederen, de monumenten, maar ook de streekgeschiedenis, de verhalen en de gebruiken geven de gemeente Nijkerk karakter. Geschiedenis spreekt mensen aan, wordt gedeeld door de inwoners van de gemeente, maakt bezoekers nieuwsgierig en leert kinderen wat de betekenis is van de plaats waar ze opgroeien. Wij denken dat de cultuurhistorie en streekgeschiedenis, zeker die van het landelijk gebied, een belangrijke contour is voor cultuurbeleid. In dit hoofdstuk beschrijven wij deze contour.

3.1 Cultuurhistorie gemeente Nijkerk

In het tijdvak 1000-1600 ontstaan de ontginningen die nu nog als de belangrijkste landschapstypen van de gemeente Nijkerk kunnen worden onderscheiden: het polderlandschap, het veengebied en het lage dekzand / kampenlandschap (hoge zandgronden). De belangrijkste nederzettingen vinden hun oorsprong in deze tijd. Het huidige Nijkerk is inmiddels uitgegroeid tot een kleine stad.

Het tijdvak 1600-1800 wordt gekenmerkt door de ontginning van het veen en de tabaksteelt. Van de tabaksteelt is in het landschap nu niets meer te zien. In 1863 krijgt Nijkerk een treinstation, de tabaksteelt als inkomensbron valt weg. Er heerst werkeloosheid.

Belangrijk voor de periode 1900-2000 is het stoomgemaal Hertog Reijnout. Dit stoomgemaal is 100 jaar lang in bedrijf geweest, van 1883 tot 1983. Daarna werd haar functie overgenomen door een elektrisch gemaal dat nu het overtollig water uit de polder maalt. In 1985 werd het stoomgemaal gerestaureerd, zodat dit cultuurhistorische monument behouden blijft voor de toekomst.

In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw stemmen boeren tegen de ruilverkaveling in de polder Arkenheem. Daarmee vormt de polder het enige stuk Nederland waar geen ruilverkaveling heeft plaatsgevonden, en waar sloten niet met rechte lijnen het grasland doorsnijden. Dit uitzonderlijke kenmerk maakt de polder tot Nationaal Landschap en voormalig Belvédère gebied. Daarmee is de cultuurhistorische waarde ook landelijk erkend. Tussen 1950 en 1980 ontwikkelt Nijkerk zich van een agrarische samenleving naar een gemeente met een toenemend aantal bedrijven en steeds

meer werkgelegenheid⁵. De gemeente is sinds die tijd zowel aan de oostkant als aan de westkant uitgebreid met woonwijken. Ook verrezen de eerste flats.

De nabije toekomst

De gemeente Nijkerk stelde in december 2005 een integrale ontwikkelingsvisie vast voor de periode 2015-2030. Een visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, geen vastomlijnd plan, maar een denkrichting voor oplossingen. Op basis van deze visie zou Nijkerk in 2030 door kunnen groeien naar maximaal 51.000 inwoners.

3.2 Gemeentelijk beleid (nota cultuurhistorie) en kansen voor cultuurhistorie

Het monumentenbeleid van de gemeente dateert uit 1985-1988. Sinds 1988 ligt de nadruk van het beleid op het aanwijzen en in stand houden van monumenten. De plaats Nijkerk telt inmiddels 87 rijksmonumenten. De Nieuwe Monumentenwet heeft in 2006 aanleiding gegeven tot actualisering van het monumentenbeleid. Dit leidde tot een nota cultuurhistorie voor de periode 2006-2010. De actualisering betreft onder andere een verbreding van objecten naar cultuurhistorisch beleid. Het monumentenbeleid richt zich voornamelijk op materieel erfgoed, zowel bovengronds als ondergronds (archeologie).

De nota cultuurhistorie 2006-2010 heeft aandacht voor de ontwikkelingsgeschiedenis en cultuurhistorische waarden in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen. De verbreding naar cultuurhistorie biedt onder andere kansen voor cultuurhistorisch recreatieve projecten ter promotie van de gemeente Nijkerk, zoals fiets- en wandelroutes.

Naast de cultuurhistorie in de kernen van Nijkerk biedt het landelijk gebied een grote rijkdom aan cultuurhistorie (cultuurlandschap, landgoederen, objecten) en streek- en volkscultuur (verhalen, gebruiken, taal, gebruiksvorwerpen en ambachten). Deze rijkdom biedt waardevolle ingrediënten voor cultuureducatie en cultuurtoerisme.

Stichting Oud Nijkerk kan hier een belangrijke rol vervullen. De stichting is in staat om de geschiedenis in objecten, verhalen, gebruiken en taal op nieuwe manieren aan de inwoners van Nijkerk en aan de bezoekers te presenteren. De Stichting werkt hierbij samen met de Stichting Stoomgemaal, de oudheidkundige verenigingen, de bibliotheek en provinciale erfgoedinstellingen.

3.3 Kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte zorgt ervoor dat kunst en cultuur een natuurlijke positie innemen in het dagelijks leven van Nijkerkers. Zij worden er immers mee geconfronteerd bij hun dagelijkse bewegingen buitenshuis. De kunstuitingen kunnen belangrijke cultuurhistorische elementen van Nijkerk benadrukken en zo verleden en heden met elkaar verbinden. Beeldende kunst kan op die manier een bijdrage leveren aan de identiteit van de stad met haar rijke historie en aan de verbinding tussen de drie kernen. Kunst

Noot 5 Bron: Nijkerk. Bouwen in sneltreinvaart 1950-1980, Saskia van den Berg-Ebbenhorst. Uitgeverij Aprilis Zaltbommel 2008

kan daarnaast ingezet worden om de kwaliteit van de nieuw- en verbouwlocaties te verhogen.

In Nijkerk is sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw een ambtelijke werkgroep beeldende kunst actief. De werkgroep begeleidt de realisatie van beeldende kunst, meestal in de openbare ruimte, tot en met de oplevering van het kunstwerk. Daartoe wordt jaarlijks een klein budget in een fonds gespaard.

3.4 Analyse + sterk en zwak

De cultuurhistorie van Nijkerk, zowel in de kernen als in het buitengebied, is rijk en biedt veel ingrediënten voor een cultuurbeleid. Die mogelijkheden worden nu nog te weinig benut. Cultuurhistorie kan meer verbonden worden met de inwoners en bezoekers. Dat geldt niet alleen voor de cultuurhistorische objecten (de monumenten, de archeologie), maar vooral ook voor het industrieel en agrarisch erfgoed dat nog geen monumentenstatus heeft, en voor de streek- en volkscultuur en de taal (dialect van het Nedersaksisch). De Stichting Oud Nijkerk kan hierin een belangrijke rol spelen in samenwerking met de andere historische verenigingen zoals Stichting Historisch Hoevelaken. De stichting heeft de kennis en de ideeën om dat te doen, maar mist nog de benodigde formatie. Meer aandacht voor cultuurhistorie is ook van belang voor de ruimtelijke kwaliteit van het hedendaagse en toekomstige Nijkerk en voor de culturele verbindingen tussen de verschillende kernen. De gemeente kan in de ruimtelijke plannen een vaste rol inruimen voor cultuurhistorische kennis. De Modernisering Monumentenzorg (MOMO) vanuit de rijksoverheid bepleit dit ook. Beeldende kunst in de openbare ruimte kan ook een rol spelen in het eren van de ruimte in Nijkerk. Nijkerk heeft een traditie in beeldende kunst in de openbare ruimte en van deze traditie kan meer gebruik gemaakt worden. Tot slot is het belangrijk dat de geschiedenis die terugkomt in de cultuurhistorische objecten en in de streekverhalen overgedragen wordt op de toekomstige generaties.

4 Cultuureducatie en –participatie en jeugd en jongeren

De inwoners van Nijkerk zijn actief in cultuur. Vooral in verenigingen doen de inwoners aan cultuur. Dat meedoen aan cultuur heet cultuurparticipatie. De activiteiten vinden overal in de gemeente plaats. Men doet niet alleen actief aan cultuur, maar vormt door het meedoen ook sociale netwerken en geeft met de activiteiten kleur aan de kernen. Dat is een belangrijke contour van cultuurbeleid. Jeugd en jongeren komen binnen het onderwijs met cultuur in aanraking. Het is belangrijk dat het aanbod kwalitatief goed is en past binnen het onderwijs. Ook vormen jeugd en jongeren de toekomstige verenigingsleden. De positie van deze groep in het cultuurbeleid is daarom eveneens een belangrijke lijn.

4.1 Amateurkunst

De gemeente heeft, zoals hierboven al eerder benadrukt, een rijk verenigingsleven. Het verenigingsleven draait op de inzet van een grote groep vrijwilligers. Ook de andere culturele instellingen en initiatieven in Nijkerk bestaan mede dankzij een grote vrijwillige inzet van de inwoners van Nijkerk. Dat zegt veel over het draagvlak dat de cultuur heeft en toont aan dat cultuur in Nijkerk ook bijdraagt aan gemeenschapszin.

Stichting Sigma ondersteunt vrijwilligers(organisaties) in de gemeente Nijkerk, ook die binnen de culturele sector. Onder andere de bibliotheek, de VVV/ANWB, De Brink, Stichting Oud Nijkerk en het Stoomgemaal maken gebruik van de diensten van Sigma. Sigma bemiddelt onder andere mensen in het kader van sociale activering, daarnaast maken veel vrijwilligers gebruik van de vrijwilligersvacaturebank. Sigma verzorgt jaarlijks een cursusaanbod in samenwerking met het ROC. Ook culturele instellingen maken daar gebruik van.

Recent is Sigma gestart met de invulling van maatschappelijke stages voor scholieren. Er zijn al diverse scholieren bemiddeld, ook naar culturele instellingen. Het aantal in te vullen maatschappelijke stages zal naar verwachting de komende jaren toenemen.

4.2 Jeugd en jongeren

Instellingen als de bibliotheek, muziekschool, creativiteitscentra en ook de allochtone organisaties en het jongerencentrum organiseren buitenschoolse culturele activiteiten voor jongeren tot en met 12 jaar. Voor jongeren van 12 tot en met 18 jaar zijn er vrijwel geen specifieke culturele activiteiten in Nijkerk. Deze leeftijdsgroep is afhankelijk van eventuele activiteiten die de school organiseert en van bezoek aan cultuur buiten Nijkerk. Jongeren kunnen terecht in regionale discotheek Starlight en in twee jongerencentra: de Chill out in de kern Nijkerk en Blitz in Hoevelaken. De belangrijkste doelgroep van de vele amateurkunstactiviteiten en het cursuswerk zijn de volwassen inwoners en niet de jeugd en jongeren.

4.3 Cultuureducatie

De gemeente stimuleert de deelname van de jeugd aan culturele activiteiten buiten school met een subsidieregeling buitenschoolse activiteiten.

Het basisonderwijs in Nijkerk vraagt om een aanbod van activiteiten op het gebied van cultuureducatie. De scholen ontvangen geld om de activiteiten aan te kopen en te integreren in de lesprogramma's. Dat bedraagt per leerling afgerond 15 euro per jaar. Daarnaast beschikken scholen over een algemeen budget waaruit eveneens culturele activiteiten bekostigd kunnen worden. Voor de culturele instellingen van Nijkerk en de regio ligt hier een kans om relaties op te bouwen met het onderwijs, en met het publiek en de deelnemers van morgen. Het aanbod van activiteiten moet echter goed aansluiten bij de vraag van het onderwijs en de daar vereiste kwaliteitseisen. Daarvoor is een deskundige bemiddelaar of bemiddeling nodig. Dat kan een instelling, een platform of een persoon zijn.

Cultuur.Uit in Harderwijk ontwikkelt een cultuureducatieaanbod voor de regio. Dit wordt ook aangeboden aan de scholen in Nijkerk, aangevuld met het aanbod van de culturele instellingen in Nijkerk. Het is niet bekend of dit goed werkt. Op dit moment ligt het initiatief voor het aanbod van de instellingen uit Nijkerk bij de bibliotheek die in samenwerking met een aantal culturele instellingen het lokale aanbod samenstelt en toevoegt aan het regionale aanbod in de cultuureducatiekaart. Deze kaart wordt aan de scholen aangeboden na de cultuureducatiemarkt. De mogelijkheden van het aanbod in de kaart wordt niet door alle scholen ten volle benut. De culturele instellingen proberen om samen met de bibliotheek de afstemming met het onderwijs te verbeteren. Via deelname aan het LEA kan de vraag van de scholen beter in beeld komen. Binnen de scholen kunnen zogenaamde ICC'ers (interne coördinator cultuureducatie) een belangrijke rol vervullen. De provinciale steunfunctie EduART heeft een voorstel ontwikkeld waarin Nijkerk samenwerking zoekt met Barneveld voor de bemiddeling van de cultuureducatie in het primair onderwijs. In die optie sluit Nijkerk aan bij het/de regionaal cultuurpunt/cultuurcoördinator Barneveld. Het gaat in die twee gemeenten samen om 11.000 leerlingen basisonderwijs. De gemeente Nijkerk kan door deelname profiteren van een provinciale subsidie. De bibliotheek heeft de ambitie uitgesproken om het aanbod cultuureducatie uit te breiden naar het middelbaar onderwijs. Het Corlaer College heeft een vraag naar activiteitenaanbod bij een aantal culturele instellingen neergelegd.

Wmo-beleid

De gemeente heeft in het WMO-beleid (prestatieveld 5) de ambitie om met de organisatie MEE sociale en culturele activiteiten te ontwikkelen voor mensen met een beperking. Het project, dat nog in de startfase zit, heet Meedoen en voorkomt sociaal isolement en versterkt de sociale cohesie.

4.4 Analyse + sterk en zwak

De actieve cultuurdeelname in Nijkerk is groot. Dit komt door een bloeiend verenigingsleven en door een grote vrijwillige inzet bij de andere culturele instellingen. Ook scholieren leren met maatschappelijke stages hoe de culturele instellingen werken en welke activiteiten de instellingen ontplooiën. Het is belangrijk dat een stichting zoals Sigma vrijwilligers begeleidt en een vinger aan de pols houdt bij de omvang van de vrijwillige deelname.

Kinderen tot 12 jaar hebben in Nijkerk voldoende mogelijkheden om aan cultuur te doen, zeker wanneer ook de binnenschoolse cultuureducatie voor deze groep wordt verbeterd. De leeftijdsgroep 12+ lijkt een beetje buiten de culturele boot te vallen. Het is nu niet bekend of deze groep actief of passief aan cultuur doet en waar deze groep het meeste behoefte aan heeft. Een nader onderzoek is op z'n plaats voordat er besloten wordt tot wel of geen acties. In overleg tussen het Corlaer College, Groenhorst College en van Lodensteincollege en het platform cultuureducatie kunnen afspraken worden gemaakt over het aanbieden van activiteiten aan het middelbaar onderwijs. De afstemming tussen het aanbod en de vraag cultuureducatie voor het primair onderwijs heeft een kwaliteitsimpuls nodig. Die impuls kan het beste stapsgewijs worden ingevoerd. Eerst zal moeten worden nagegaan wat de inzet van Cultuur.Uit Harderwijk is. Waar bestaat het regionale aanbod cultuureducatie uit en welke activiteiten nemen de scholen in Nijkerk af? Daarna kan de gemeente samen met de bibliotheek een voorstel ontwikkelen voor een formele rol voor het platform cultuureducatie en de cultuureducatiemarkt. Wanneer dit voorstel binnen Nijkerk leidt tot een betere aanpak van de cultuureducatie is de vraag aan de orde of een regionale samenwerking met bijvoorbeeld Barneveld op z'n plaats is.

5 Cultuurtoerisme

Het historische centrum van Nijkerk, de landgoederen, het cultuurlandschap en de geschiedenis zijn redenen om de gemeente Nijkerk te bezoeken. De bijdrage van cultuur aan de toeristische mogelijkheden van de gemeente, een belangrijke contour, is onderwerp van dit hoofdstuk.

5.1 Belang van Cultuurtoerisme

Toerisme betekent extra inkomsten voor de gemeente Nijkerk. Cultuur en vooral cultuurhistorie trekken ook bezoekers van buitenaf. De historische binnenstad van Nijkerk is aantrekkelijk voor dagtoerisme en ook de omgeving van Nijkerk heeft genoeg te bieden. Denk bijvoorbeeld aan het Stoomgemaal, de cultuurlandschappen of de landerijen en landgoederen. Anno 2008 zijn er in Nijkerk circa 840 banen in de toeristische sector.

Verbinden en vermarkten

De gemeente Nijkerk kan haar unieke cultuurhistorische waarden meer benutten om het toerisme in Nijkerk en omgeving te versterken. Nijkerk vormt een mooi buitengebied voor de Utrechtse steden en is knooppunt van diverse fietsroutes en wandelroutes.

Het huidige VVV-informatiepunt Nijkerk is ondergebracht bij de plaatselijke ANWB-winkel. De VVV levert het gastheerschap en de informatievoorziening.

Het promoten van de culturele waarden in Nijkerk en daarmee het vergroten van het toerisme draagt bij aan de doelstelling om van de Veluwe de nummer één bestemming van Nederland te maken. Daardoor ontstaan er meer toeristische bestedingen en groeit de werkgelegenheid in de sector toerisme op de Veluwe. De gemeente Nijkerk gaat daartoe een prestatieovereenkomst aan met Toerisme Veluwe. Op basis van de prestatieovereenkomst worden jaarlijks afspraken gemaakt. Binnen die afspraken kan de aantrekkingskracht van cultuur in de kernen van Nijkerk en het landelijk gebied een grotere rol spelen.

5.2 Analyse + sterk en zwak

De gemiddelde bezoeker aan de Veluwe is op zoek naar rust en natuur. Cultuur komt op de tweede plaats, maar kan meer aandacht krijgen wanneer deze inhoudelijk wordt verbonden aan de natuur en meer geprofileerd wordt. De culturele kwaliteit van de kernen en het landelijk gebied van Nijkerk is een sterk aanvullend element bij het trekken van toeristen. De culturele en cultuurhistorische kwaliteiten en de historische verhalen van de kernen en het buitengebied van Nijkerk zijn waardevolle elementen voor een toeristisch aanbod.

De stichting Oud Nijkerk kan in samenwerking met de andere historische organisaties hierin meer dan nu een rol spelen. De stichting kan de cultuurhistorische waarden en de verhalen in het buitengebied koppelen aan de culturele instellingen en recreatieve voorzieningen in de kernen. Een fietstocht, het stoomgemaal, een rondwandeling in de binnenstad en koffie met

taart vormen een aantrekkelijk aanbod voor een dagje uit. De stichting heeft een aantal arrangementen ontwikkeld maar kan deze nu niet goed aan de man brengen.

Net als in het Cultuurpact moet Nijkerk in Toerisme Veluwe regionaal samenwerken en Nijkerk daarbij op de agenda houden. Dit vraagt aandacht. Binnen het totaalpakket van Toerisme Veluwe is het belangrijk dat de culturele waarden van Nijkerk, die niet geheel overeenstemmen met die van de Veluwe, aandacht krijgen. Ook het oude polderlandschap en de Nijkerkse landgoederen verdienen aandacht als poort van de Randstad naar de Veluwe.

Het aanbod kan gericht zijn op de Nijkerker die de eigen kernen en het buitengebied beter wil leren kennen en voor de dagtoerist elders uit Nederland. Vooral fietsers zijn een kansrijke doelgroep. Nijkerk is pleisterplaats in vele fietsroutes en staat zo landelijk onder fietsliefhebbers bekend. Nijkerk vormt ook een waardevol buitengebied voor Amersfoort en een aantrekkelijk gebied voor wandelaars.

6 Benchmark

6.1 Inleiding

We hebben voor een aantal qua omvang en identiteit met Nijkerk vergelijkbare gemeenten het cultuurbeleid nader inzichtelijk gemaakt.

De benchmark biedt de mogelijkheid om ons te spiegelen aan andere gemeenten. We hebben voor de benchmark een viertal gemeenten gekozen, die in een aantal opzichten lijken op de gemeente Nijkerk; qua omvang (middelgroot), vorm (meer kernen) en identiteit.

- Zwartewaterland
- Rijssen-Holten
- Harderwijk
- Soest

Onderstaande tabel (1) biedt een overzicht van een aantal kenmerken van de geselecteerde gemeenten: provincie, oppervlakte, aantal inwoners en het aantal kernen.

Tabel 1 Kenmerken gemeenten benchmark

Gemeenten	Provincie	Opp. (km ²)	inwoners	aantal kernen	Kernen
Zwartewaterland	Overijssel	87,91	21.944	5	Hasselt, Genemuiden, Kamperzeedijk-Oost, Kamperzeedijk-West, Zwartsluis
Rijssen-Holten	Overijssel	94,40	36.787	2	Rijssen, Holten
Nijkerk	<i>Gelderland</i>	<i>72,05</i>	<i>39.080</i>	3	<i>Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken</i>
Harderwijk	Gelderland	48,27	43.092	2	Harderwijk, Hierden
Soest	Utrecht	46,45	45.711	3	Soest, Soesterberg, Soestduinen

We zijn voor bovenstaande gemeenten de volgende zaken nagegaan:

- Hebben de gemeenten een cultuurbeleid?
- Zo ja, wat zijn de doelstellingen van beleid?
- Hoe luiden de missie en visie van de gemeente voor het cultuurbeleid?
- Over welke (gesubsidieerde) culturele voorzieningen beschikken de gemeenten, en
- Welke bedragen zijn daar vanuit de gemeente mee gemoeid?

In paragraaf 6.2 en 6.3 volgen enkele uitkomsten van de benchmark. In bijlage 2 van de nota staat het volledige overzicht.

6.2 Cultuurbeleid vergeleken

De stand van zaken van het lokale cultuurbeleid wisselt per gemeente.

Soest

Soest beschikt, als enige van de benchmarkgemeenten over een nota cultuurbeleid. Voor de gemeente Soest is cultureel ondernemerschap een belangrijke voorwaarde voor meer cultuurparticipatie. De gemeente ziet cultureel ondernemerschap als een middel voor meer maatschappelijk draagvlak voor cultuur en cultuurparticipatie. Andere belangrijke thema's binnen het cultuurbeleid zijn:

- Nieuwe samenwerkingsvormen stimuleren (cultuurtoerisme)
- Cultuurhistorische schatten ontsluiten
- Goede huisvesting voor culturele functies bevorderen

Zwartewaterland

De gemeente Zwartewaterland heeft een Beleidsnota Cultuureducatie. De nota omvat een integraal cultuureducatief programma met de onderdelen kunst & cultuur, cultureel erfgoed en muziekonderwijs voor het basisonderwijs. Een aantal activiteiten die voortkomen uit het beleid zijn:

- Kwaliteitsverbetering musea en stimuleren museumbezoek.
- Kunstwerken in de openbare ruimte worden gerelateerd aan de plaatselijke geschiedenis.
- Er wordt een Historische Canon opgesteld.

Rijssen-Holten

De gemeente Rijssen-Holten heeft recent een uitgangspuntennotitie Cultuurbeleid Rijssen Holten 2009-2012 opgesteld. De gemeente richt momenteel een Cultureel Platform in. Vanuit het platform gaan professionals en het lokale culturele veld in samenwerking met de gemeente de cultuurnota uitwerken.

Overige uitgangspunten voor het cultuurbeleid zijn:

- Continuering van het huidige budget met een structurele verhoging van 5,5 procent voor nieuw cultuurbeleid.
- Gemeentebreed harmoniseren van de subsidies voor cultuur, het ontwikkelen van een museumvisie in 2009.
- Ontwikkeling van jongerencultuur door projectgerichte samenwerkingsverbanden en het ontwikkelen van een heldere visie omtrent de rol van de gemeente met betrekking tot kunst en cultuur.
- Cultuur versterkt de eigenheid van de woonkernen Rijssen en Holten om hiermee op een eigen wijze bij te dragen aan het Rijssen-Holten gevoel (sociale cohesie).

Harderwijk

De gemeente Harderwijk heeft een startnotitie kunst en cultuur opgesteld en start op korte termijn met een traject dat zal resulteren in een Cultuurnota. De startnotitie is recent goedgekeurd door de raad. Het traject naar een nieuwe nota omvat diverse interactieve sessies en workshops met professionals en bewoners. Onder andere jongeren worden betrokken en ook wordt via een online enquête een burgerpanel geraadpleegd. Belangrijk thema voor Harderwijk is cultureel ondernemerschap. De nieuwe cultuurnota zal in de loop van 2010 worden afgerond.

Beleidsdoelen

We kunnen concluderen dat het door de verschillende gemeenten geformuleerde cultuur(educatie)beleid gemeen heeft dat het een prioritering aan geeft in de richting van cultuureducatie (jongeren), sociale cohesie, versterking van eigenheid (van kernen) en een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat. Cultureel ondernemerschap vormt een belangrijk middel voor een breder draagvlak voor cultuur en cultuurparticipatie. Cultureel ondernemerschap wordt tevens van belang geacht voor het bevorderen van cultuurtoerisme binnen de gemeente.

6.3 Budget voor culturele voorzieningen

Qua investeringen vallen een aantal zaken op:

- Op de begroting van Nijkerk ontbreekt een post theater/ podium/ culturele programmering. Gemeenten van vergelijkbare omvang, zoals Soest en Harderwijk, hebben een dergelijke post wel.
- In vergelijking met Nijkerk is het beschikbare budget voor kunstaankopen (openbare ruimte) van Soest bijna tweemaal zo hoog.

Tabel 2 Beschikbaar budget kunstaankopen (openbare ruimte) (in euro's)

Nijkerk	5.000,00
Soest	9.569,00

- Stadsmuseum Harderwijk ontvangt van de gemeente een budget dat vele malen hoger ligt dan het huidige budget van museum Stichting Oud Nijkerk. Soest geeft van de benchmarkgemeenten het minst uit aan musea.

Tabel 3 Beschikbaar budget museum (in euro's)

Nijkerk (Stichting Oud Nijkerk)	14.806,00
Harderwijk (Stadsmuseum)	562.000,00
Soest (o.a. Museum Oud Soest)	11.583,00

Het verschil in uitgaven aan musea binnen de verschillende gemeenten komt ook tot uitdrukking in tabel 2: *totale uitgaven musea per jaar per inwoner*.

In bijlage 2 van de contourennota staat een uitgebreid overzicht met culturele voorzieningen per gemeente en welke bedragen hiermee gemoeid zijn. In de volgende tabel hebben we er een aantal zaken uitgelicht, op basis waarvan we een vergelijking maken tussen de gemeenten.

Tabel 4 Budget voor cultuur (in euro's)

Uitgaven	Rijssen-Holten*	Soest	Nijkerk	Zwartewaterland*	Harderwijk**
Totaal uitgaven cultuur per jaar	1.610.663,00	3.008.250,00	1.266.438,00	682.220,00	3.430.000,00
Total uitgaven cultuur per jaar per inwoner	44,86	65,81	32,41	30,77	79,60
Totale uitgaven musea per jaar	95.865,00	11.583,00	14.809,00	45.000,00	562.000,00
Totale uitgaven musea per jaar per inwoner	2,67	0,25	0,38	2,03	13,04
	Gemeente ontwikkelt Kulturhus en richt Cultureel Platform in t.b.v. nieuwe cultuurnota	Soest heeft een cultuurnota Cultuurplatform aanwezig		Gemeente heeft een Kulturhus	

*Bron: Culturele Atlas Overijssel 2008

**Bron: Benchmark Cultuurbedrijf september 2009

De gemeente Soest en gemeente Harderwijk zijn koplopers als het gaat om de bestedingen aan cultuurbeleid. Daarna volgen de gemeenten Rijssen-Holten en Nijkerk. De gemeente Zwartewaterland sluit de rij.

Opvallend is overigens dat Zwartewaterland wel beschikt over een Kulturhus. De overige gemeenten uit deze benchmark hebben (nog) geen Kulturhus.

7 **Bouwstenen voor een Uitvoeringsprogramma 2010 2011**

In de voorgaande hoofdstukken beschreven wij de richting voor een cultuurbeleid voor de periode 2010 2015. Die beschrijving bestaat uit contouren en is gericht op de doelen zoals vermeld in de inleiding.

Uit de beschrijving van de contouren voor een cultuurbeleid kunnen een aantal bouwstenen worden afgeleid en deze bouwstenen kunnen in de komende jaren de basis vormen voor een Uitvoeringsprogramma. Met een Uitvoeringsprogramma dat in 2010 wordt opgesteld kunnen wij stap voor stap uitvoering geven aan deze contourennota en brengen wij de doelen dichterbij.

De hieronder volgende bouwstenen kunnen straks onderdeel uitmaken van een Uitvoeringsprogramma 2010 2011.

- 1 Om meer gebruik te maken van de kracht van Stichting Oud Nijkerk, de bibliotheek en de muziekschool voor het culturele leven en de sociale cohesie in Nijkerk voor de beleidsdoelen van de gemeente wordt de financieringsmethodiek van waarderingssubsidies naar budgetsubsidies (afspraken op basis van prestaties) veranderd.
- 2 De betrokkenheid vanuit cultuur in Nijkerk bij de regio kan groter, zodat de invloed op het regionale aanbod groter wordt en meer activiteiten van het Cultuurpact plaatsvinden in de gemeente Nijkerk. De gemeente gaat samen met de instellingen en KCG onderzoeken of bijvoorbeeld een professionaliseringscursus voor medewerkers van de instellingen de deelname van de culturele instellingen in Nijkerk aan de regionale samenwerking kan versterken.
- 3 De bibliotheek en Stichting Oud Nijkerk tonen beide initiatieven voor activiteiten en samenwerking voorbij de eigen kerntaken. Onderzocht kan worden of daar meer op ingezet en gebruik van gemaakt kan worden. De bibliotheek vervult steeds meer de rol van platform in cultuureducatie en in projecten met andere culturele instellingen. Dit platform kan activiteiten uitvoeren vergelijkbaar met een culturele raad waar in eerdere gemeentelijke beleidsstukken naar verwezen wordt en zou ondersteund kunnen worden met het budget dat de gemeente hiervoor voteerde. De bibliotheek is de meest actieve verbindende instelling in Nijkerk en deze kan, voortbouwend op die actieve rol, samen met andere instellingen in Nijkerk en in samenwerking met de gemeente een coördinatie, organisatie en adviesfunctie ontwikkelen. Cultuurplatforms in andere gemeenten kunnen voor Nijkerk een voorbeeld zijn.
- 4 Er ontbreekt een goed, bruikbaar en toegankelijk podium voor de amateurkunsten in Nijkerk. In het vervolg op de nota accommodatiebeleid onderzoeken wij dit probleem en brengen mogelijke oplossingen in beeld.
- 5 Een onderzoek naar de wenselijkheid van afstemming van accommodatie, subsidiering en samenwerking van het cursuswerk (Stichting Collage,

De Brink, volksuniversiteiten) kan een bouwsteen zijn. Zonder de couleur locale aan te tasten kan het functioneren van het cursuswerk baat hebben bij het harmoniseren van de subsidies en huisvesting van de vier instellingen.

- 6 De Stichting Oud Nijkerk kan gevraagd worden om (waar mogelijk in samenwerking met provinciale erfgoedinstellingen en de andere oudheidkundige initiatieven in Nijkerk en in afstemming met de gemeente een programma met een overzicht van de benodigde prestaties te maken waarin naast de cultuurhistorische objecten ook de streekcultuur, streektaal en het cultureel erfgoed in kaart wordt gebracht. De prestaties worden gekoppeld aan de museale functie van de stichting en aan de cultuureducatie en promotionele en recreatieve kansen binnen de gemeente Nijkerk.
- 7 Samen met instellingen als de stichting Oud Nijkerk kan de gemeente een aanpak uitwerken die past bij de modernisering van de monumentenzorg (MOMO). Cultuurhistorische waarden krijgen ten gevolge van het nieuwe rijksbeleid een vaste positie in de gemeentelijke bestemmingsplannen.
- 8 De gemeente kan de mogelijkheden onderzoeken om het budget voor beeldende kunst in de openbare ruimte aan te passen door, naast de huidige bijdrage per jaar een percentage in de bouwsom of bijvoorbeeld de grondexploitatie op te nemen. Daaraan gekoppeld kan de aanpak van de beeldende kunst professioneler. De rol en invulling van de gemeentelijke werkgroep beeldende kunst kan anders, bijvoorbeeld in advies van buitenaf. De gemeente kan hierbij de Stichting Kunst en Cultuur Gelderland om advies vragen over de financiering en de opzet van de advisering.
- 9 De gemeente maakt eens per jaar met Stichting Sigma de stand van zaken op over de deelname van vrijwilligers aan culturele instellingen in Nijkerk.
- 10 De afstemming van vraag en aanbod cultuureducatie voor het basisonderwijs kan beter. Dit kan door het uitvoeren van een stappenplan:
  - De inzet van Cultuur.Uit Harderwijk voor het regionale aanbod wordt geëvalueerd.
  - Met de bibliotheek en LEA maken we een voorstel voor het verbeteren van de afstemming van het aanbod aan culturele activiteiten en de afname door de scholen. De bibliotheek kan een formele platform- en makelaarsrol vervullen. ICC'ers binnen het onderwijs kunnen hierin een belangrijke rol vervullen.
  - Wanneer de lokale afstemming is verbeterd, wordt bekeken of een regionale samenwerking met Barneveld meer kwalitatieve winst oplevert.
- 11 Het aanbod cultuureducatie wordt inhoudelijk verder verbreed met meer activiteiten cultuurhistorie en cultureel erfgoed.
- 12 Er komt een vervolgonderzoek naar de vraag van 12-plussers naar culturele activiteiten.

8 Financiën, subsidies en externe bronnen

8.1 Subsidiebudget kunst en cultuur 2009

<i>Budgetsubsidies</i>	In €
Bibliotheek	744.177
Muziekschool NW Veluwe	79.706
<i>Waarderingsubsidies</i>	
Regeling Algemene Muzikale vorming	59.118 ⁶
Huize de Brink	22.599
Hoevelaken educatief/ creatief	4.685
Stichting Collage	8.241
Streekmannenkoor	1.633
NSFC	5.305
Concordia	4.895
Majoretten en Showband	1.495
Blue Basement Big Band	2.024
Plein Promotie	
Stichting Muziekpromotie	4.410
Toneelvereniging Het Gebeuren	11.024
Zangvereniging Excelsior	661
Koor Con Amore	1.436
Rav Brachot	959
Stichting Oud Nijkerk	701
Stichting Stoomgemaal	14.806
Nijkerkse Klokkenspelvereniging	5.049
Verordening deelname minima	661
Subtotaal	978.348

Subsidiebudget overige

<i>Gebiedsgericht cultuurbeleid</i>	6.500
kunst in de openbare ruimte	5.000
Onderhoud van beelden	7.950
VVV/ Veluws bureau voor Toerisme	59.540
Aanwijzing van beschermde stads- en dorpsgezichten	2.100
Subsidieverlening monumentenbeleid	
Monumenten 'cie, beiaardier, gemeentelijke monumenten in eigendom etc.	91.000
Uitvoering beleid monumentenzorg/ cultuurhistorie	100.000
	16.000
Subtotaal	288.090

Noot 6 In 2010 wordt 30.000 euro bezuinigd op het budget voor de nadere regeling algemene muzikale vorming 2007 2010

Na vaststelling van de nota volgt de opzet van een uitvoeringsprogramma waarvoor in deze nota bouwstenen worden voorgesteld. Wanneer die uitwerking gereed is volgt de besluitvorming over een financiële onderbouwing, de nadere uitwerking en de fasering. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma Cultuur kan synergie worden gezocht met het op te stellen uitvoeringsprogramma accommodaties welzijn, kunst en cultuur.

8.2 financieringsmogelijkheden buiten de gemeente Nijkerk

Subsidiemogelijkheden kwaliteit van het landelijk gebied en belang van erfgoed voor ruimtelijke kwaliteit

- Programma Mooi Nederland/ innovatieregeling via ministerie van VROM
- Uitvoering nationale landschappen (Gelderland/ Utrecht) projectbureau SVGV
- Uitvoeringsprogramma's Investeringsbudget Landelijk Gebied van de provincies Gelderland en Utrecht (in Gelderland: Vitaal Gelderland/ uitvoeringsprogramma Veluwe inclusief regeling gemeenschapsvoorzieningen en sociale cohesie Gelderland)

Middelen Cultuurbeleid (samenwerkingsovereenkomst en subsidieregeling)

- Cultuurpact regio Veluwe
- Kunstaankopen en opdrachten regeling Gelderland

Kennis en advies

- EduArt (educatie) en KCG (kunst en cultuur)
- Gelders genootschap en Erfgoed Gelderland (cultuurhistorie, welstand en geschiedenis)
- GOBT (Gelders Overijssels bureau voor toerisme)

Landelijk subsidieregeling

- Jongerencultuurfonds: Het Jeugdcultuurfonds wil dat alle kinderen in Nederland aan actieve kunstbeoefening kunnen doen. Het fonds financiert muziek, ballet, toneel of andere kunstlessen voor kinderen in achterstandsposities.

Europese subsidieregeling

- Leader + voor plattelandontwikkeling (ook sociale en culturele activiteiten en accommodaties) via programmabureau Vallei.

Bijlagen

Bijlage 1 Geraadpleegde bronnen

Documenten

- Situatieschets Nijkerk (Afdeling Maatschappelijke Ruimtelijke Ontwikkeling)
- Overzicht van instellingen (volgt)
- Startnotitie Beleidsplan Stichting Oud Nijkerk 2010 – 2013 (Stichting Oud Nijkerk)
- Meer dan huishoudelijke hulp alleen! Wmo-beleidsplan gemeente Nijkerk, 2008-2011
- Werk maken van woorden. Coalitieakkoord 2006-2010 (2006)
- Beleidsnota cultuurhistorie Nijkerk 2006-2010. Actualisatie Monumentenbeleid.
- Subsidiebudget 2009 (FAX)
- Landschapsontwikkelingsplan Nijkerk periode 2005-2015
- Informatiedocument inrichting cultuurpunt (EDU-Art, 2009).
- Bibliotheek: Concept meerjarenbeleidsplan Nijkerk 2010-2013
- Cultuureducatie in Nijkerk. Bibliotheek: spin en het web.
- Infogids 2009-2010 gemeente Nijkerk
- Overzicht ondersteuning vrijwilligersorganisaties
- Beschrijving accommodatie Onderzoek en Witte vlekken in cultuuraanbod (Houtskoolschets, Spectrum 2002)
- Programma 6 Scholing en ontspanning
- Bijlage 1 bij Startnotitie Binnenstad Nijkerk (30 juli)
- Bijlage 1 bij startnotitie structuurvisie Binnenstad Nijkerk (30 juli 2009)

Respondenten

Afdeling Samenlevingszaken, mw. V. Simonse

Afdeling Maatschappelijk Ontwikkeling en Ruimtelijke Ordening, dhr. J. W. van Noort

Dhr. T. Manten, wethouder gemeente Nijkerk

Muziekschool Noordwest-Veluwe, de heer H. van de Wetering

St Oud Nijkerk, mevr. S. van den Berg en Stoomgemaal Hertog Reijnout / bezoekerscentrum Arkemheen, mevr. E. van der Geest

Creativiteitscentrum De Brink, vertegenwoordiger

St Collage, mevr. R. van Vliet

KCG Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur Gelderland,

mevr. O. van der Hoeden

Volksuniversiteit Hoevelaken, mevr. C. Blom en

Volksuniversiteit Nijkerk, R. Blaauw

Bibliotheek gemeente Nijkerk, de heer R. Zuidhof

Bijlage 2 Benchmark

Algemene gegevens

Gemeenten	Provincie	Opp. (km2)	inwoners	aantal kernen	kernen
Zwartewaterland	Overijssel	87,91	21.944	5	Hasselt, Genemuiden, Kamperzeedijk-Oost, Kamperzeedijk-West, Zwartsluis
Rijssen-Holten	Overijssel	94,40	36.787	2	Rijssen, Holten
Nijkerk	Gelderland	72,05	39.080	3	Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken
Harderwijk	Gelderland	48,27	43.092	2	Harderwijk, Hierden
Soest	Utrecht	46,45	45.711	3	Soest, Soesterberg, Soestduinen

Doelstellingen en prioriteiten, genoemd in de cultuurnota (voor zover van toepassing)

Zwartewaterland

De gemeente Zwartewaterland heeft een Beleidsnota Cultuureducatie De Beleidsnota Cultuureducatie bevat een integraal cultuureducatief programma met de onderdelen kunst & cultuur, cultureel erfgoed en muziekonderwijs voor het basisonderwijs in de gemeente Zwartewaterland. Andere beleidsthema's zijn het culturele erfgoed en musea. De gemeente wil het aanwezige culturele erfgoed behouden voor toekomstige generaties en stimuleert daarom musea en museumbezoek. Dit blijkt ook uit de kunstwerken in de openbare ruimte, die zijn gerelateerd aan de plaatselijke geschiedenis, en uit het feit dat er een Historische Canon wordt opgesteld. Culturele organisaties vormen een tweede aandachtspunt. Zij worden door de gemeente zowel structureel als incidenteel gesteund om culturele activiteiten te organiseren.

Gemeente	Prioriteiten
Zwartewaterland	
Beleidsnota Cultuureducatie (2007-2011)	<p>De gemeente neemt initiatief tot het (doen) ontwikkelen van een lespakket met het doel de geschiedenis van de gemeente, toegespitst op de geschiedenis van de kernen, breder onder de aandacht te brengen van de jeugd (resultaatverplichting). Actiepunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instellen platform cultuureducatie • Samenstellen aanbod cultuureducatie <ul style="list-style-type: none"> • Muziekonderwijs • Literatuur en kunst en cultuur op school • Cultureel erfgoed • Aanbieden van een cursus: cultuureducatie op maat; deskundigheidsbevordering. Om te komen tot een lokaal fundament voor een cultuurnetwerk. • Ontwikkelen van een doorgaande leerlijn • Verwerven externe middelen: sponsoring en subsidieverzoeken

Beleidsnotitie Musea Zwartewaterland 2008-2012	De kwaliteitsverbetering van de musea realiseren door het stimuleren van de samenwerking op het gebied van behoud, beheer, presentatie, promotie en educatie, met als uiteindelijk doel het cultuurtoerisme te versterken en het aantal bezoekers te verhogen. <ul style="list-style-type: none"> • Waarborgen van huisvesting en beheer musea <ul style="list-style-type: none"> • Waarborgen van huisvesting • Behoud van het vrijwilligerskader • Stimuleren van samenwerkingsverband musea Zwartewaterland • Museumregistratie voor Tapijtmuseum en Oude Stadhuis • Stimuleren kwaliteitsverbetering van publieksvoorzieningen <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van publieksonderzoek • Inventariseren voorzieningenniveau • Optimaal behoud en beheer van collecties • Realiseren toegankelijk en aantrekkelijk presentaties • Digitaal ontsluiten van de 'collectie Zwartewaterland' • Realiseren van een integraal erfgoededucatie projecten voor de jeugd • Stimuleren van cultuurtoerisme <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren afstemming tussen musea en toeristische organisaties • Maken van prestatieafspraken met de VVV • Meer samenwerking musea bij activiteiten en promotie
--	---

Harderwijk

De gemeente Harderwijk is op dit moment bezig met een traject ter voorbereiding van een Cultuurnota. Momenteel heeft de gemeente nog geen cultuurbeleid. Er ligt een startnotitie voor de cultuurnota. De notitie moet nog worden vastgesteld door de raad.

Rijssen-Holten

Rijssen-Holten is momenteel bezig met de realisatie van een cultuurnota. Er ligt reeds een Uitgangspuntennotitie Cultuurbeleid Rijssen Holten 2009-2012. Een van de speerpunten uit deze notitie is de oprichting van een cultuurplatform Rijssen-Holten, waarin professionals samen met het werkveld en de gemeente de cultuurnota gaan schrijven. Andere uitgangspunten zijn continuering van het huidige budget met een structurele verhoging van 5,5 procent voor nieuw cultuurbeleid, het gemeentebreed harmoniseren van de subsidies voor cultuur, het ontwikkelen van een museumvisie in 2009, ontwikkeling van jongerencultuur door projectgerichte samenwerkingsverbanden en het ontwikkelen van een heldere visie omtrent de rol van de gemeente met betrekking tot kunst en cultuur. Rijssen-Holten heeft op dit moment dan ook nog geen concrete punten waarop de gemeente zich wil profileren op cultuurgebied.

Gezien de nadruk, die wordt gelegd op de ontwikkeling van cultuur voor jongeren valt uit het bovenstaande af te leiden dat cultuureducatie een belangrijk aspect is in toekomstig beleid.

Rijssen-Holten	Prioriteiten
Uitgangspuntennotitie cultuurbeleid Rijssen Holten 2009-2012	<p>Het cultureel bewustzijn van de burgers in de gemeente Rijssen-Holten versterken door het vergroten van zowel het publieksbereik van culturele activiteiten en het vergroten van de participatiegraad met betrekking tot deelname aan kunst en cultuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer inwoners van de gemeente Rijssen-Holten nemen kennis van cultuur van goede kwaliteit en hebben de intentie om meer aan kunst en cultuur deel te nemen. • Culturele instellingen in Rijssen-Holten werken samen en met onderwijsinstellingen en daar waar mogelijk met instellingen voor welzijn; zij werken (gezamenlijk) doelgroepgericht. • Culturele instellingen professionaliseren en de projecten worden sterker. • De gemeente Rijssen-Holten heeft op basis van een kerntaken-discussie een heldere visie ontwikkeld met betrekking tot het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid in een moderne samenleving. • Cultuur versterkt de eigenheid van de woonkernen Rijssen en Holten om hiermee op een eigen wijze bij te dragen aan het Rijssen-Holten gevoel (sociale cohesie). • Integraal Cultuurbeleid.

Soest

Het college van de gemeente Soest heeft onlangs haar cultuurbeleid voor de komende jaren bekend gemaakt. De nota heet: 'Bruisend Soest, een levendige culturele gemeente' (2010-2014).

Soest	Prioriteiten
cultuurbeleid 2010-2014	<p>Missie: Lokale kunst, cultuur en cultureel erfgoed zorgen voor een levendige culturele gemeente. Inspiratie, beleving, individuele ontplooiing, overdracht van waarden en tradities, cultuurdeelname, talentontwikkeling, economische impulsen, een actief verenigingsleven, leefbaarheid en sociale samenhang, en zoveel meer: wij voeren daarom een actief cultuurbeleid dat erop is gericht jong en oud in contact te brengen (en te houden) met kunst en cultuur.</p> <p>Visie: Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat in Soest en Soesterberg. Het belang van cultuur voor de samenleving is dat het mensen ontwikkelt én samenbindt. Iedereen moet de kans en gelegenheid krijgen te participeren. Daarom benoemen wij speciale doelgroepen die nu op het gebied van cultuurparticipatie een achterstand kennen.</p> <p>Het is geen gemeentelijke taak uitvoerend bezig te zijn en zelf culturele activiteiten te organiseren, noch zich met de operationele inhoud ervan bezig te houden. Dat is aan het culturele veld zelf en daarin hebben wij vertrouwen. We willen investeren in behoud en uitbouw van de lokale culturele infrastructuur. Concreet betekent dit ondersteuning van het culturele veld bij haar culturele ondernemerschap. We werken mee aan een gunstig cultureel klimaat.</p> <p>Op basis van de bovenstaande missie en visie is 'Cultureel ondernemerschap is een belangrijke voorwaarde voor meer cultuurparticipatie' het centrale thema in ons cultuurbeleid:</p> <p>Cultureel ondernemerschap als middel stimuleren om te komen tot meer maatschappelijk draagvlak voor cultuur (cultuurparticipatie).</p>

	<p>Als belangrijke subthema's hebben wij benoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cultuurparticipatie bevorderen • Nieuwe samenwerkingsvormen stimuleren (cultuurtoerisme) • Cultuurhistorische schatten ontsluiten • Goede huisvesting voor culturele functies bevorderen <p>Daarnaast hebben wij - mede op basis van input vanuit het culturele veld en de raad- ons standpunt verwoord voor de onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cultuureducatie (voorschools- en naschools cultureel aanbod in wijken i.s.m. evt. BSO uitbreiden. Mogelijk in combinatie met sportactiviteiten). • Beeldende kunst- en vormgeving (toegankelijkheid en onderhoud verbeteren). • Letteren/Media (bibliotheekvernieuwing continueren; bezinnen op gemeentelijk opdrachtgeverschap). • Stichting Cultuurplatform Soest (rol als platform in de toekomst verstevigen). • Cultuurconsulent van Stichting Cultuurpunt Soest (taken specifiek omschrijven). • Cultuur- en Publieksprijs gemeente Soest (criteria evalueren).
--	--

Cultuurvoorzieningen & budget

Zwartewaterland

Total uitgaven cultuur per jaar: € 682.220,-; Totale uitgaven cultuur per jaar per inwoner: 30,77 ; Totale uitgaven musea per jaar: € 45.000,-; Totale uitgaven musea per jaar per inwoner: € 2,03.

	Zwartewaterland	Budget
Provinciale voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> • Centrum voor de Beeldende Kunst (CBK) • Ondersteuning amateurkunst (KCG/KCO⁷) → Cultuurpact⁸ 	Ondersteuning door KCO	
Centrum voor de kunsten	geen	
Musea: <ul style="list-style-type: none"> • Kunstmuseum • Streekmuseum 	Oude Stadhuis; centrum toerisme, cultuur & historie Korenmolen De Zwaluw De laatste werkzame kalkovens van West-Europa Tapijtmuseum Stoomgemaal Mastenbroek (d'Olde Mesiene) Oudheidkamer Schoonwelle, centrum voor natuur en ambacht	34.500 0 12.500 2.178 4.356 12.500 11.345
<i>Totaal in 2008</i>		<i>77.379</i>

Noot 7 Kunst en Cultuur Gelderland / Kunst en Cultuur Overijssel

Noot 8 Cultuurpact: initiatief van de provincie Gelderland, gemeenten en KCG om gemeenten meer regionaal te versterken door middel van bovenlokale projecten om meer cultureel aanbod in de regio's te realiseren.

	Zwartewaterland	Budget
Cultuurhistorie: • Historische museum • Monumenten • Archief	Stichting Promotie Hanzestad Hasselt Historische Vereniging Hasselt Historische vereniging Zwartsluis	
Muziekschool	Muziekcentrum Zwartewaterland Muziekvereniging Hasselt's Fanfare Christelijke Fanfarekorps Irene Muziekvereniging Voorwaarts Zwartsluis	
Bibliotheek	Stichting Bibliotheek Zwarte-waterland: • Locatie Genemuiden • Locatie Hasselt • Locatie Zwartsluis	530.000
Faciliteiten: • Theater/Schouwburg • Concertzaal	geen	
Filmhuis / Bioscoop	geen	
Amateurkunstverenigingen	Stichting Culturele Activiteiten Bibliotheek Hasselt (SCAB) Stichting Culturele Evenementen Genemuiden (SCEG) Stichting Activiteiten Kulturhus Zwartsluis (SAKZ) Stichting Zwartsluis met Verve Stichting Man en Muis Oranjevereniging Genemuiden Oranjevereniging Hasselt Oranjevereniging Zwartsluis Omroep Zwartewater FM	
Festivals en evenementen in 2009	Culturele dag 'Ons kent Ons' Nationale Sleepbootdagen Full Colourfestival Doake Zwartsluis met Verve Genemusiment W.G. van der Hulstfestival Koninginnedag Eeuwfeest Biestemerck	5.000 3.750 3.750 7.500
<i>Totaal</i>		<i>33.000</i>
Kulturhus	Stichting Activiteiten Kulturhus Zwartsluis	
Lokale / regionale Cultuurpunten t.b.v. schoolgerelateerde cultuur- educatie	Cultuureducatie Zwartewaterland	20.000 per jaar

Rijssen-Holten

Totaal uitgaven cultuur per jaar: € 1.610.663,- ; Total uitgaven cultuur per jaar per inwoner: 44,86 ; Totale uitgaven musea per jaar: € 95.865,-; Totale uitgaven musea per jaar per inwoner: € 2,67.

	Rijssen-Holten	Budget
Provinciale voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> • Centrum voor de Beelden- de Kunst (CBK) • Ondersteuning amateur- kunst (KCG/KCO⁹) → Cul- tuurpact¹⁰ 	-	-
Centrum voor de kunsten		
Musea: <ul style="list-style-type: none"> • Kunstmuseum • Streekmuseum 	Rijssens Museum, gevestigd in Havezate 'De Oosterhof' Oudheidkamer Rijssen Oudheidkamer Holten kunst-collectie Nagelhout, in gemeentehuis Holten Internationaal Brandweermuseum Rijssen	6.200
Cultuurhistorie: <ul style="list-style-type: none"> • Historische museum • Monumenten • Archief 	de Schildkerk Pelmolen De Zomp Het Leemspoor Stichting Oudheidkamer Rijssen Stichting Oudheidkamer Holten Korenmolen de Hegeman Tweede Bouwhuis Oosterhof Van Deinse instituut Moluks historisch museum	26.090 51.013 17.827 33.886 38.393 2.003 241
Muziekschool	Muziekschool Rijssen Muziekvereniging Wilhelmina Maatschap Muziek Onderwijs Centrum Holten De Holtense muziekvereniging Holten (HMV)	296.559 18.902 42.870 17.215
<i>Totaal</i>		<i>375.546</i>
Bibliotheek	Bibliotheek Rijssen-Holten - Locatie Rijssen - Locatie Holten	707.196
Faciliteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Theater/Schouwburg • Concertzaal 	Het Parkgebouw (culturele programmering) met een grote theaterzaal en kleinere zalen	379.838
Filmhuis / Bioscoop		
Amateurkunstverenigingen	Diverse koren in Rijssen en in Holten Oranjevereniging Rijssen Kulturele Raad Rijssen Stichting Viering Nationale Feestdagen	9.762 4.044 24.822 1.213

Noot ⁹ Kunst en Cultuur Gelderland / Kunst en Cultuur Overijssel
 Noot ¹⁰ Cultuurpact: initiatief van de provincie Gelderland, gemeenten en KCG om gemeenten meer regionaal te versterken door middel van bovenlokale projecten om meer cultureel aanbod in de regio's te realiseren

	Rijssen-Holten	Budget
	Stichting Kunst en Cultuur Holten	0
	Lokale omroep Radio 350 Rijssen-Holten	9.334
<i>Totaal</i>		<i>49.175</i>
Festivals en evenementen in 2009		
Kulturhus	In ontwikkeling zijnde in het oude gemeentehuis van Holten	
Lokale / regionale Cultuurpunten t.b.v. schoolgerelateerde cultuureducatie	-	-

Harderwijk

	Harderwijk	Budget
Provinciale voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> • Centrum voor de Beeldende Kunst (CBK) • Ondersteuning amateurkunst (KCG/KCO¹¹) → Cultuurpact¹² 	Harderwijk heeft geen CBK. Harderwijk maakt deel uit van Cultuurpact Veluwe.	Niet bekend Cultuurpact voor een deel verdisconteerd, zie Faciliteiten
Centrum voor de kunsten	Harderwijk heeft een centrum voor de Kunsten: 't Klooster.	Verdisconteerd, zie Cultuurpunten
Musea: <ul style="list-style-type: none"> • Kunstmuseum • Streekmuseum 	Kunst in de openbare ruimte	€ 184.000,- Bedrag per inwoner: 4,27
Cultuurhistorie: <ul style="list-style-type: none"> • Historische museum • Monumenten • Archief 	Stadsmuseum Harderwijk Joods Historisch Museum Wegenbouwmuseum Stichting Beiaard Gilde Harderwijker stadsgidsen Historisch archief Harderwijk Streekarchivariaat Noordwest Veluwe	€ 562.000,- Bedrag per inwoner: 13,04 Bijdrage aan het Streekarchivariaat: 3.714,67 Bedrag per inwoner: 0,09
Muziekschool	Muziekschool Noordwest Veluwe, dependances in Ermelo, Nunspeet, Nijkerk, Oldebroek en Putten.	Verdisconteerd, zie Cultuurpunten
Bibliotheek	Thuisbasis van basisbibliotheek Noordwest Veluwe, bedient 5 gemeenten	€ 745.000,- Bedrag per inwoner:

Noot 11 Kunst en Cultuur Gelderland / Kunst en Cultuur Overijssel

Noot 12 Cultuurpact: initiatief van de provincie Gelderland, gemeenten en KCG om gemeenten meer regionaal te versterken door middel van bovenlokale projecten om meer cultureel aanbod in de regio's te realiseren.

	Harderwijk	Budget
		17,29
Faciliteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Theater/Schouwburg • Concertzaal 	Kunstcentrum Catharinakapel: voorstellingen, exposities. Harderwijk FM Cultuurpodium Estrado, concerten en cabaret Theater Harderwijk	€ 891.000,- Bedrag per inwoner: 20,68
Filmhuis / Bioscoop	Filmhuis Harderwijk Bioscoop Atlantic	Niet bekend
Amateurkunstverenigingen	Servicepunt amateurkunst, ondergebracht bij Cultuur.Uit 20 zangverenigingen en koren 12 muziekverenigingen 6 Toneelverenigingen en theatergezelschappen 7 Dansgroepen/ verenigingen 5 Mallet- en majorettekorpsen 2 Literaire verenigingen 3 verenigingen voor beeldende kunst 2 Film- clubs, kinderfilmhuis Oudheidkundige vereniging Heredewich	Jeugdtheater Harderwijk wordt afzonderlijk gesubsidieerd voor 2.000,- (per inwoner: 0,05). Beschikbaar bedrag voor amateurkunstverenigingen is niet bekend. Verenigingen kunnen jaarlijks een beroep doen op subsidie. Deze pot is echter gelimiteerd.
Festivals en evenementen in 2009	Arthur Rimbaud festival Nachtbrakersfestival	Verdisconteerd, zie Faciliteiten
Kulturhus	Geen Kulturhus	Niet van toepassing
Lokale / regionale Cultuurpunten t.b.v. schoolgerelateerde cultuureducatie	Cultuur.Uit; dit is een samenwerkingsverband bestaande uit 't Klooster, Catharinakapel, Muziekschool Noordwest Veluwe en Bibliotheek Noordwest Veluwe	In totaal € 1.037.000,- (vormingswerk) Inclusief 't Klooster en Regionaal Cultuurpunt cultuureducatie Bedrag per inwoner: € 24,06

Soest

	Soest	Budget
Provinciale voorzieningen: • Centrum voor de Beeldende Kunst (CBK) • Ondersteuning amateurkunst (KCG/KCO ¹³) → Cultuurpact ¹⁴	-	-
Centrum voor de kunsten	-	-
Musea: • Kunstmuseum • Streekmuseum	Militaire luchtvaart Museum	
Cultuurhistorie: • Historische museum • Monumenten • Archief	Museum Oud Soest Historische vereniging Soest-Soesterberg De Oude Kerk Groot Gaesbeeker Gilde Monumenten Het gemeente archief	11.583
Muziekschool	Muziekschool	436.609
Bibliotheek	Bibliotheek	
Faciliteiten: • Theater/Schouwburg • Concertzaal	Theater Cabrio Theater Idea	900 1.483.549
Filmhuis / Bioscoop		
Amateurkunstverenigingen	3 dansverenigingen 7 muziekverenigingen 2 toneelverenigingen 25 zangverenigingen Artishock (vereniging om het culturele leven in soest te bevorderen) Instrumentenfonds	Koor/muziekgezelschappen: 36.013 30.807 8.789
Festivals en evenementen in 2009	Gildefest Kunstroute Soest Cultuurfestival Soest Cultuurplatform evenementenborden Podium battle	 8.378 5.000 18.495
Kulturhus		
Lokale / regionale Cultuurpunten t.b.v. schoolgerelateerde cultuureducatie	Cultuurprogramma PO (cultuureducatie) Kunstmenu Po en VO Culturele jongerenpaspoort	30.000 23.895 3.758
Kunst in de Openbare Ruimte		
	Kunstonderhoud Fonds kunstaankopen (reservering)	430 9.569
Overig/ actieve cultuurparticipatie		
	Budget maatschappelijk Cult. Belang	30.000

Noot 13 Kunst en Cultuur Gelderland / Kunst en Cultuur Overijssel.

Noot 14 Cultuurpact: initiatief van de provincie Gelderland, gemeenten en KCG om gemeenten meer regionaal te versterken door middel van bovenlokale projecten om meer cultureel aanbod in de regio's te realiseren.

	Soest	Budget
	Budget Stimulering cult. Activiteiten	5.392